

Дата: 16.11.21
Укр. мова

Клас: 6-Б
Вч.: Харенко Ю.А.

Тема: Зміни приголосних при творенні слів: іменників із суфіксами -ин(а) від прикметників на -ськ(ий), -цьк(ий); буквосполученням -чн- (-шн-)

Усно утворити словотвірні ланцюжки від слів море, читати, багатий.

Сприймання й засвоєння нового матеріалу

1. Робота з підручником

Суфікс -ин(а)	При творенні від прикметників на -ськ(ий), -цьк(ий) іменників за допомогою суфікса -ин(а) відбуваються такі зміни: <ul style="list-style-type: none">• суфікс -ськ(ий) змінюється на щ.НАПРИКЛАД: львівський → Львівщина;• суфікс -цьк(ий) змінюється на чч.НАПРИКЛАД: донецький → Донеччина, вінницький → Вінниччина.ВИНЯТОК: Галичина.
чн(шн)	При творенні прикметників із суфіксом -н- кінцеві приголосні [ж], [ц], [ц'] іменників змінюються на [ч]. НАПРИКЛАД: комік – комічний, залізниця – залізничний. ВИНЯТОК: рушник, рушниця, сердешний (у значенні нещасний), торішний, мірошник.

ОРФОГРАМА
Літери щ, чч в іменниках із суфіксом -ин(а) Буквосполуча чн(шн) у прикметниках із суфіксом -н-

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

При творенні іменників із суфіксом –ин(а) від прикметників на –ський, -цький відбуваються зміни приголосних:

–ськ(ий) + -ин(а) → –щ–: львівський – Львівщина

–цьк(ий) + -ин(а) → –чч–: хмельницький – Хмельниччина

Вправа 1. Від поданих прикметників утвори іменники із суфіксом –ин(а) (письмово):

німецький - _____, угорський - _____,

словацький - _____, турецький - _____,

житомирський - _____, панський - _____,

рівненський - _____, кріпацький - _____,

миргородський - _____, козацький - _____,

галицький - _____, дрогобицький - _____.

При творенні прикметників із суфіксом -н- кінцеві приголосні [к], [ц], [ц'] іменників змінюються [ч]: *комік – **комічний**, вулиця – вуличний*.

ВИНЯТОК: *рушник, рушниця, торішній, мірошник, сердешний (нещасний)*

Вправа 2. Від поданих іменників утвори прикметники із суфіксом -н- (письмово):

звук _____ аптека _____

подяка _____ місяць _____

залізниця _____ пшениця _____

рука _____ столиця _____

Вправа 3. Спиши речення, вставляючи пропущену букву **щ** або **чч**. Обґрунтуй написання слів з великої букви.

1) Мов той орел, літав Богун по Київщині й Брацлав____ині (А. Кашенко). 2) Україна за гетьманства Богдана Хмельницького налагоджувала стосунки зі Швецією, Туре____иною, Молдовою, Угорщиною (З посібника). 3) Цвіте Гуцуль____ина квітками (Олександр Олесь). 4) Звенигород____ина — співучий куточок України (С. Васильченко).

Домашнє завдання

Вивчити §18

Виконати вправу №153 письмово.